
AVLSNYTT

AVLSNYTT utgits av Norsvin SA

| Mars 2023

God påske

Ny avlssjef

Erling Sehested går av med pensjon 1. juli 2023 og Norsvin har ansatt Torunn Aasmundstad som avlssjef fra 1. juni 2023.

Torunn er allerede kjent for de fleste av dere og har vært ansatt i Norsvin siden 2007. Hun er 48 år og født og oppvokst på Vinstra, på et mjølkebruk i Kvikne i Nord-Fron.

Etter å ha levert hovedoppgaven på Ås i 1999, startet Torunn i Aqua Gen med avlsarbeid på laks og regnbueørret. Aqua Gen hadde et fagsamarbeid med Norsvin, og hun har derfor hatt Norsvinsenteret som arbeidssted siden 2001.

Torunn tok doktorgrad i 2014 på temaet «Optimal seleksjon for holdbarhet og funksjonalitet hos gris». Siden har hun jobbet som forsker, Breeding Program Manager og de siste årene har hun hatt stillingen som Global Produktspesialist i Semin- og eksportavdelingen. Her har hun arbeidet med eksport av råner, besøk av internasjonale kunder, markedsføring og foredrag.

Torunn sier om stillingen hun nå går inn i: «Jeg gleder meg veldig til å komme tilbake til avlsavdelingen og samarbeide med alle de dyktige svineavlerne vi har i Norge».

Superpurka

Det er mange år siden Olav lanserte superpurka, ei purke som skulle være i stand til å avvenne 13 grisunger på 12 kg, dvs. 156 kg kullvekt. Begrepet "superpurka" ble etter hvert begravd, men det er liten tvil om at avlsarbeidet vi gjør har ført til at selve purka lever i beste velgående! På grunn av at mange kulltjevner store kull, får imidlertid landsvinpurka vår sjelden vise hvor god hun egentlig er. På Hvam videregående skole har vi imidlertid nå fått beviset. Der fikk ei andrekkullpurke den 9. februar et kull på 18 totalfødte og 0 dødfødte. Hvam har ikke puljedrift, og dermed er det små muligheter for kulltjevning, dermed ble purka liggende med alle de 18 grisungene selv.

Og hvordan gikk det, lurer du kanskje på? Jo, purka har 18 spener, så grisungene led ingen nød. Torsdag 2. mars ble det registrert treukersvekter på kullet, alle i full vigør, og den største rånen veide 9,0 kg! Gjennomsnittsvekten var på 6,3 kg og gjennomsnittlig antall spener på 19,1! Purka avventet kullet 10. mars, dvs. etter 4 uker og en dag og alle grisungene i kullet ble avvent. Siden det ikke registreres reelle avvenningsvekter Ingris, vet vi ikke eksakt hvor tunge grisungene var, men det er grunn til å anta at de veide bortimot 8 kg ved avvenning i gjennomsnitt. Ingen tvil om at landsvinpurka vår har stort potensiale!

Og som et lite apropos; kullet ble et stjernekkull og det er tatt inn en râne til test fra kullet.

Rapporten «Status genotyping» på Avlsweb

I rapporten «Seleksjon» i fanen [Framføring] i Breedingweb (rapport nr. 2 NOR Seleksjonsliste, ungpurker og aktive purker) har det blitt inkludert flere nye rangvariabler. Her rangeres dyr på seleksjonsverdi. Rangvariablene Rang_HS_K, Rang_FS_B_K, Rang_HS_B_K bør brukes av foredlingsbesetningene ved seleksjon. Førstnevnte rangerer alle halvsøstre på tvers av besetninger (hvor god purka er i forhold alle halvsøstre med seleksjonsverdi i populasjonen), mens de to sistnevnte rangerer hhv. full- og halvsøsken innen besetning. Rangvariablene er spesielt nyttig i tilfeller der det står mellom en eller flere purker med tilnærmet samme seleksjonsverdi. I slike tilfeller kan man vurdere å selektere purkene med lavest rangvariabler (mht rangvariabler er purka bedre desto lavere rangverdien er, dvs. de er rangert hvor nr. 1 er best osv.)

Det kan også være lurt å se på rangvariablene i kull hvor man ønsker å selektere mange søstre. Er det høye rangvariabler,

kan man vurdere å bytte ut de dårligste søstrene med purker fra andre kull. Grunnen til at det kan være lurt å gjøre denne vurderingen, er at selv om disse purkene er blant de beste dyrene i egen besetning, er det mange andre halvsøstre i populasjonen etter den samme rånen som er bedre.

Disse tre rangvariablene finnes også i rapporten «Purkestatus» i fanen [Aktive Dyr] (rapport nr. 6 NOR L/D Aktive purker fordelt på pulje. Her vises en oversikt over alle aktive purker i besetningen.

Vi ser nå på muligheten for å erstatte «Fedre til førstekullpurker» i foredlingsbesetningsoppkjøret med gjennomsnittlig rang (Rang_HS_K) på førstekullpurkene.

Sigma – navnet på vår framtidige venteavdeling

«Sigma» blir navnet på dagens råneteststasjon, som etter åpningen av den nye råneteststasjonen skal tilpasses og benyttes som venteavdeling. Fra juni neste år vil vi da ha råneteststasjonen «Delta» på Budor i Løten kommune, med kapasitet til å teste 5000 rånere pr år, og venteavdeling «Sigma» hvor kandidater til semin og eksport vil stå etter endt rånetest.

Registrering av puljer i Ingris

Vi ønsker at alle begynner å registrere **unike puljenavn** i Ingris. Puljene registreres med årstall og forventet grisingsuke: ÅÅUU, eventuelt med puljenummeret bak: ÅÅUUP. Med årstall blir puljene enklere å sortere i ulike rapporter. Puljenavnet skal ikke inneholde verken bindestrek, skråstrek eller andre spesialtegn. Eksempel: Hvis en pulje har forventet grising i uke 2 i 2023, blir da navnet på pulja 2302. Siden dette er første puljen i året, blir navnet på pulja 23021, hvis man ønsker å ha med puljenummeret i navnet.

Årsaken til dette er at vi ønsker at puljenummeret til mor skal følge avkom og fordi vi i framtiden ønsker å bruke puljer inn i avlsverdberegningene. For at dette skal la seg gjøre, må hver enkelt pulje ha et unikt nummer.

Prosjektet «Framtidas avlsdyromsetning»

«Framtidas avlsdyromsetning» er et pågående prosjekt hvor målet er «å vurdere framtidig struktur på avlsbesetninger med tanke på å sikre måloppnåelse for strategiske mål i Norsvins avlsarbeid, genetisk framgang og kostnadseffektivitet i avlsarbeidet og i produksjonsøkonomien i norsk svinproduksjon». Prosjektet er todelt: Det skal utredes en kombinasjon av dagens to-leddet avlspyramide med en en-leddet avlspyramide (dvs. en større andel kombinerte foredlings- og formeringsbesetninger) og

det skal det skal ses på hvem som skal ha ansvaret for omsetning av avlsdyr i framtida. Prosjektgruppa består av representanter fra Nortura, KLF, foredlingsbesetningene, formeringsbesetningene og Norsvin. Prosjektgruppa skal komme fram til en anbefaling for framtidige løsninger og anbefalingen skal legges fram for styret i Nortura, KLF og Norsvin.

Inntransport av testraner i påsken

De blir ingen endringer i inntransporten av testraner i forbindelse med påsken. All transport går som vanlig.

Kurs for nye avlsbesetninger

Onsdag og torsdag 20. og 21. september arrangerer Norsvinskolen kurs for nye avlsbesetninger.

Kurset blir i Norsvinskolens lokaler på Hamar. Selv om kurset vil bli tilpasset nye avlsbesetninger, er kurset åpent for alle som ønsker å delta. Mer informasjon om kurset vil bli gitt senere.

Norsvinskolen

Rapport fra Norsvins korrespondent på Alfa

Kine Krogstad Hagen

På seminastasjonen Alfa får vi inn nye råner hver sjettede uke. Disse rånene har først tilbrakt seks uker i en karantene der de får trening i å ri på fantom og bli tappet. Ekstra spennende er det å følge med på rånene med spesielt høy avlsverdi. Får vi dem til å ri? Og ikke minst, hvordan er sædkvaliteten?

I den siste pulja kom det inn en landsvinråne med veldig høy avlsverdi, i skrivende stund er den på 173! Men denne rånen ville ikke ri. Han gikk igjennom hele karanteneperioden uten å hoppe opp på fantomet, og etter tre uker på Alfa hadde vi fortsatt ikke fått han i gang. Vi begynte å bli bekymret for at han

ikke skulle få bidra i landsvinavlen i det hele tatt, men denne uka fant han plutselig ut at det var på tide å jobbe litt! Nå har vi fått uttak av Gluten og håper det blir mange flere!

Gluten er født på vakre Helgøya, Norges største ferskvannssøy, i besetningen til Thor Jørgen Stai. Gluten er sønn av rånen Garasje, som bare fikk 12 uttak på Alfa før han gikk ut av semin. Farfar Grusom og oldefar Green var populære rånere, både som eliterånere og senere som produsenter av sæd til eksport. Det ble sendt doser fra dem til store deler av Europa, og til USA. Går vi tilbake til tippoldefaren, Guffen, så hadde han selv en avlsverdi på 171 da han kom inn på Alfa i 2018! Mye bra å slekte på for Gluten, altså.

Gluten er en trivelig råne som raskt møter opp ved grinda når vi kommer bort til bingen hans. Da tar han gjerne imot litt kos også, å bli klødd bak øret er veldig populært!

Vi håper på et godt samarbeid med Gluten framover slik at de gode genene hans kan gå videre til nye generasjoner!

Råne 331975 Gluten

